1836. Nr. 87.

DRENTSCHE COURANT.

VRIJDAG, DEN 28 OCTOBER.

De Gedeputeerde Staten van *Drenthe*,

In aanmerking hebbende, dat door de paarden die tiek- en andere schuiten, de Hoofdvaart bevarende, veel schade wordt toegebragt aan den binnendijk der gemelde vaart, of den zoogenaamden onderberm van den gewonen weg van *Assen* naar *Meppel*, doordien men zich niet ontziet de paarden te doen loopen over den gemelden waterwal of berm, in stede van over den weg zelve, waardoor die wal, welke nog niet bezakt en begroeid is, wordt ingetrapt en de glooijing derzelve afgeloopen, en willende daartegen de noodige voorzieningen nemen, waarschuwen hiermede de schippers en voerlui en ieder wien het aangaat, dat inkomende op deze ongeoorloofde handeling strengelijk zal worden toegezien, en dat de daaruit gebleken schade boete van zes gulden, bij het reglement op het gebruik der Hoofd- en Beilervaarten op het beschadigen der stouwen en wegen vastgesteld.

Assen, den 18 October 1836.

D. J. VAN ITWERK.

Ter ordonnantie van Dezelven,
W. H. HOFSTEDE *Jr.*

's GRAVENHAGE, den 24 October.

Z. K. H. de prins van Oranje is heden morgen van hier naar het hoofdkwartier des legers, te Tilburg, vertrokken.

— De Tweede Kamer der Staten-generaal heeft gisteren, in eene zitting met gesloten deuren, kennis genomen van het rapport harer commissie, die belast is met het opstellen van een adres van antwoord op de troonrede. Het aangeboden ontwerp van antwoord is onverwijld in de afdeelingen onderzocht. Heden is de Kamer opnieuw in comité-generaal vergaderd geweest, om over dat ontwerp te beraadslagen, en heeft bij hetzelve aangenomen. Indien de Eerste Kamer zich met het ontwerp vereenigt, zal hetzelve aanstaanden woensdag den Koning worden aangeboden.

— Bekend is, dat Z. M. de Koning aan den heer mr. *J. G. baron de Mey van Streefkerk*, Minister van Staat, ridder-hoofdofficier van zijne militaire geregtigheid, een pensioen heeft verleend.

— Van Regeringswege is eene som van 4000 gulden toegestaan, tot aankoop van oostersche handschriften uit de boekverzameling van wijlen den Hoogleeraar *Kemaker*, ten behoeve der akademische bibliotheek te Leyden.

— Men leest in een der Brusselsche bladen, dat een aantal officieren, behoorende tot het Fransche leger, met de Engelsche non-officieren, die zich met verlof in België bevinden, door hunne Gouvernementen zijn gelast geworden, zich huiswaarts te begeven.

LONDEN, den 22 October.

Gisteren zijn de Lords en Gemeenten vergaderd geweest, ter aanhooring van het koninklijk besluit, waarbij het Parlement verder geprorogeerd wordt tot den 8sten December aanstaanden.

— Te Liverpool is eene groote bijeenkomst der Conservative-Associatie gehouden, welke alhaar een jaar geleden is opgerigt, en bij die gelegenheid heeft men opgemerkt, hoe aanmerkelijk de gevoelens dezer pol[illegible]

De Belgische generaal *Goblet* is in deze hoofdstad aangekomen.

— Bijzondere berigten uit Spanje melden, dat lord *Raneleigh* zich naar het hoofdkwartier van D. *Carlos* heeft begeven, ten einde te vernemen, welk lot aan de Britsche militairen, de Britsche kokarde dragende, welke in handen van deszelfs troepen vielen, beschoren zoude zijn, en van den Minister *Erro* ten antwoord heeft bekomen, dat dergelijke militairen als krijgsgevangenen zouden worden beschouwd, die hadden voldaan aan de bevelen, hun door hunne wettige overheid gegeven, maar dat alle andere vreemdelingen, die zich vrijwillig in dienst der constitutionelen hadden begeven, gevangen wordende, onverwijld zouden worden doodgeschoten.

— Den 23 October. Het eskader van den Admiraal *Paget*, bestaande uit de linie-schepen *Bellerophon*, *Vanguard*, *Hercules* en *Pembroke*, benevens de fregatten *Pique* en *Inconstant*, is den 20sten, na de van Woolwich aangebragte matrissiers aan boord genomen te hebben, van Plymouth naar de Taag gezeild. Den 19den waren uit dezelfde haven de linieschepen *Minden* en *Russell*, het laatste aan boord hebbende 10,000 wapenrustingen en andere krijgsbenoodigdheden, insgelijks naar de Taag gestevend.

— De prijs der fondsen is gisteren zwaar ter beurze verbeterd. Spanje 20⅞ De verbetering van den prijs van dit fonds wordt hieraan toegeschreven, dat verscheiden voorname houders van hetzelve geposten hebben genomen met de voorgestelde rentebetaling, alsmede aan een berigt, nopens een voordeel, hetwelk de generaal *Alava* op den carlistischen partijganger *Gomez* zou behaald hebben.

— De aanspraak van Z. M. den Koning der Nederlanden heeft een gunstigen indruk gemaakt.

PARIJS, den 21 October.

Prins *Leopold* zal eerst dingsdag naar België terug keeren. Hij heeft bijna dagelijks conferentien met den Koning.

— Naar men verzekert, is de Nederlandsche gezant op het kasteel geroepen, en heeft hij aldaar eene langdurige bijeenkomst met Koning *Philips* gehad.

— De Minister van publiek onderwijs, de heer *Guizot*, heeft eene commissie benoemd, ten einde in het belang van de wetenschappen, letterkunde en boekhandel geschikte maatregelen te beramen, om het nadrukken van Fransche werken, waarvan buiten 's Lands en vooral in België een zoo schandelijk misbruik gemaakt wordt, te beletten, hetzij door middel van wetgeving of door negotiatien met de vreemde Mogendheden.

— De hoogleeraar *Cousin* heeft, bij zijne terugkomst uit Holland, een hoogstloffelijk getuigenis gegeven van het openbaar onderwijs, en inzonderheid van het lager onderwijs [illegible]

— De blokkade van de Zwitsersche grenzen wordt van de zijde van Frankrijk steeds volgehouden; echter niet op alle plaatsen met gelijke gestrengheid.

Het ontbreekt niet aan zeer scherpe aanmerkingen ten aanzien van de handelwijze van de Spaansche Regering, nopens het voorstel ter betaling van de verschijnende renten met papier op Cuba, op welk eiland de erkenning van het gezag van het moederland almede aan eenen zijden draad schijnt te hangen; de zekerheid, waarin men in Madrid heeft moeten verkeeren, van deze renten geenszins in geld te zullen kunnen betalen; de geheimzinnigheid, die men dienwegens heeft in acht genomen, bij de herhaalde aankondigingen van belanghebbenden, dat de betaling in klinkende munt zoude volgen, en de schandelijke practijken van enkele beter onderrigten, om de ligtgelovige speculanten te bedriegen, en te berooven.

— Het blijkt uit bijzondere tijdingen, dat *Gomez* te Cordova een zoo aanzienlijken buit heeft gemaakt, dat die op vijftien millioen realen berekend wordt; voorts heeft hij uit de paardenstoeterijen in die provincie eenige honderd paarden getrokken. Na eene belegering van twee dagen heeft hij het fort Penoverd, waarin meer dan twee duizend man der militie zich met drie stukken kanon opgesloten hadden, Daarna had hij veel moeite gehad om het gemeen, dat hem hierbij had geholpen en nu tot plunderen en moord wilde overslaan, in toom te houden, waarbij hij zich allerloffelijkst moet gedragen hebben. Men zegt, dat de voordeelen, die hij behaald heeft, een bijna algemeenen opstand in Andalusië hebben doen ontstaan.

— Den 22 October. Het Ministeriële Ochtendblad schijnt weinig goeds te verwachten van de laatstelijk door den Zwitserschen Landdag benoemde commissie, en verklaart: »dat er wel gewigtige redenen hebben moeten bestaan, om het bewind van Frankrijk te doen besluiten, zijne oude betrekkingen met Zwitserland af te breken, maar dat, nu de een van Frankrijk er mee de gemoedsrust is, dezelve niet anders kunnen worden hersteld dan door eene voldoening, even schitterend als de beleedigingen, dat het Bewind tot grooten anderen prijs in dit herstel kan bevilligen en zijnen pligt jegens het land te goed kent, en ook te heevaardig is op de verdediging zijner eer, om, ten aanzien dezer zoo wel gevestigde regten en dierbare belangen, in eenige schikking te treden."

— De hertog van Nemours begeeft zich naar Afrika, ten einde den krijgstogt tegen Constantine mede bij te wonen.

— De bijzondere berigten uit Madrid van den 15den melden, dat, op het gerucht van den intogt van *Gomez* in Cordova, de bevolking, van een aantal kleine plaatsen in Andalusia den stand der constitu[illegible]

[illegible] daar eene zoo magtige stad voor genoemd opperhoofd had moeten bukken, hij zijn gezag wel in deze provincie zoude weten te handhaven. In al deze plaatsen hebben de voormalige koninklijke vrijwilligers zich weder gewapend, en in sommige hebben de monnikken weder bezit van hunne kloosters genomen.

— Het Bewind heeft een telegrafisch berigt uit Bayonne van den 20sten bekend gemaakt, aldus luidende: »*Gomez* heeft Cordova verlaten; verscheidene millioenen realen, 3 stukken geschut en 1000 rekruten, met de geweren der nationale garde gewapend, medevoerende. Hij was te Mentilla, terwijl *Escalante* door een zijner kolonnen werd versla[illegible] *Men zegt, dat Alava zijne achterhoede heeft bereikt.* *Espinosa* was den 15den nog te Carmona. Sevilie was met schrik bevangen. De overheden hadden die stad verlaten, en de troepen uit Cadix bleven, bij gebrek aan wapenen, achterwege."

De generaal *Rodil* marscheert mede naar Andalusie, en moet hij den 13den of 14den de Sierra Morena zijn overgetrokken.

De generaal *S. Miguel* belegert Castuviejo, de verzamelplaats der Carlisten in Arragon. De laatsten verzamelen zich, om dezelve te ontzetten.

Sarsfield is in Asturie wel vervolgd, maar niet gesla-

gen. Hij heeft zich naar Treon gewend, en bedreigde den 11den die plaats, terwijl de generaal *Peon* zich den 9den nog in Tineo bevond.

— Den 23 October. De inwendige toestand van Spanje is zoo ongunstig, dat de Minister van Binnenlandsche Zaken noodig geoordeeld heeft de plaatselijke regeringen aan te schrijven, van door alle mogelijke middelen te willen zorg dragen voor de veiligheid der leden van de Cortes, die zich naar Madrid op weg mogten bevinden hun des noods gewapend geleide te geven.

De Carlistische generaal *Garcia* heeft zich den 10den dezer met zijne staf naar Estella begeven, waar hij, naar men wil, eene nieuwe expeditie naar Castilië moet voorbereiden.

Van den anderen kant maakten de Christino's zich gereed om hunne vijanden langs de geheele linie aan te vallen.

De Carlisten trachten alle door hen bezette punten in Navarre en de overige baskische provinciën te versterken, met het doel om die met zoo weinig volk als mogelijk is te verdedigen, en zoo vele troepen als maar eenigzins kunnen gemist worden tot de expeditien in de binnenlandsche provincien af te zonderen.

FRANKRIJK, den 21 October.

De Groote Raad van Waadtland is in zijne zitting van den 16den dezer, na langdurige beraadslagingen tot het belangrijk besluit gekomen, de vroegere weigering zijner goedkeuring der conclusie van den Landdag wegens de uitgewekenen in te trekken en even [illegible] buitengewonen Landdag te benoemen, waartoe den volgenden dag de heer *Monnard* is verkozen. Het schijnt alzoo, dat de leden van genoemden Raad hebben ingezien, hoe zij, door in hun vroeger besluit te volharden, de moeijelijkheden voor Zwitserland, zoowel door het bevorderen van burgerlijke tweespalt, als van nieuwe oneenigheid met vreemde Mogendheden, zouden hebben vermeerderd.

De buitengewone Landdag is den 17den door den President *Tscharner* geopend, met de verblijdende aankondiging der toetreding van Waadtland, waardoor eene der aanleidingen tot de bijeenroeping vervallen was, en voorts met eene korte herinnering van het eenige doel der zamenkomst, de geschillen met Frankrijk namelijk, ten gevolge der zaak van *Conseil*.

Onder de bevolking der kantons Waadtland en Genève blijft groote geestdrift heerschen. Vele inwoners hebben hunne bestellingen van Fransche fabrijk-waren afgezegd; ook zijn de inschrijvingen geopend, zoo tot schadeloosstelling van hen, die door de afsluiting der grenzen hebben geleden, als tot ondersteuning der Regering, wanneer het tot dadelijkheden komen mogt.

Men meent in het gelijktijdig naar Petersburg en Berlijn ontboden van de bij de vreemde Hoven geaccrediteerde gezanten een blijk te bespeuren van zeer belangrijke overwegingen, betrekkelijk de hoogere staatkundige aangelegenheden van Europa.

— Men berigt uit Petersburg, dat de nieuwe ijzeren spoorweg tusschen Zarskoje-Selo en Pawlosk den 9den dezer, in tegenwoordigheid der Keizerin en van den Grootvorst Troonopvolger, is geopend. Nogtans had men zich voorloopig slechts bediend van rijtuigen met paarden bespannen, dewijl de stoomwagens niet gereed waren. De Keizer, die zich steeds te Zarskoje-Selo ophield, had den vorigen dag den weg en de met de onderneming in verband staande gebouwen in oogenschouw genomen.

— In Sicilië en Calabrië zijn proclamatien uitgevaardigd en andere pogingen aangewend, om de Napolitaansche onderdanen in opstand te brengen, doch zij schijnen zonder eenig gevolg gebleven te zijn.

— Volgens de laatste berigten uit Alexandrië had de Egyptische Onderkoning, uit geldgebrek, van al zijne groote ontwerpen, ook van dat der afdamming van den Nijl, moeten afzien, en stonden de talrijke Fransche ingenieurs en werklieden gereed het land te verlaten.

Fabriek van Circuleer-Kagchels te Weerselo, in de provincie Overijssel.

Sinds eenige jaren is er te Ochtrop, in het naburige Munster, eene fabriek van zoogenaamde porceleinen circuleer-kagchels opgerigt, en wel door de dadelijke bemoeijenis der Pruisische regering, welke, voor hare rekening, twee lieden uit dit stadje, naar Berlyn, zond, ten einde aldaar de kunst te leeren van deze kagchels te bakken, welke loffelijke poging tot aanwakkering van eenen tak van industrie met eenen gewenschten uitslag is bekroond, daar de fabriek te Ochtrop, sinds hare oprigting, niet alleen een goed binnenlandsch vertier, maar ook in ons land, en bepaaldelijk in Overijssel eenen niet onaanzienlijken aftrek heeft gevonden. Deze soort van kagchels bevelen zich in het gebruik bijzonder aan, zoo als zij dan ook in een groot gedeelte van Duitschland algemeen zijn in zwang gekomen, daar zij goedkooper zijn dan de ijzeren, minder brand verstoken, en men hierin allerlei brandstof gebruiken kan, terwijl zij eene bestendig gelijkmatige en aangename warmte doen ontstaan.

Met een zeer goed gevolg wordt dan ook de dorpschool te Hengelo, in de provincie Overijssel, met deze soort van kagchels verwarmd, waarvan men levens het nut ondervindt, dat de kinderen zich aan dezelve niet kunnen branden, gelijk zulks met ijzeren meermalen het geval is, en dat dezelve in het minst geen stof afgeven, hetgeen, in de scholen vooral, uiterst lastig is.

Deze kagchels behoeven slechts tweemalen daags gevuld te worden, en vereischen alsdan geen verder omzien; om den inkt voor het bevriezen te bewaren laat men eene opening in dezelve vervaardigen, waarin de inktkokers geplaatst kunnen worden. Het zal wel geen betoog behoeven, dat niet alleen scholen, maar ook andere gebouwen, als kleine kerken, cabaret-zalen, enz. door deze kagchels op eene voldoende wijze, kunnen verwarmd worden, vooral omdat zij eene gelijke warmte door een geheel vertrek verspreiden, zonder dat men in derzelver nabijheid eenigen gloed bemerkt. Hoewel ieder land zijne eigene industrie heeft, en het een waar industrieel inzig is, dat ieder volk niet alles kan, noch moet fabriceren, zo

was het toch hinderlijk, dat men onze grenzen nog meest overschrijden, om, als men zulks begeerde, zich van deze kagchels te voorzien; dit bezwaar is echter thans opgeheven, daar er onlangs, onder de gemeente *Weerselo*, in de nabijheid van het dorp *Hengelo*, eene fabriek van dergelijke circuleer-kagchels is opgerigt door eenen *H. Peters*, welke de kunst, om dezelve te bakken, mede te *Berlijn* heeft aangeleerd, en wiens voortbrengselen, zoowel in deugdelijkheid, als in sierlijke bewerking vooral niets aan die van Ochtrop gewonnen geven; men vlei zich, dat door deze weinige woorden de aandacht der bewoners dezer provincie, welke niet onverschillig kunnen zijn van eene dergelijke fabriek in Overijssel opgerigt te zien, op dezelve gevestigd zal worden, daar algemeene bekendheid met eene fabriek de eerste voorwaarde van een goed vertier uitmaakt.

Uit het thans bekende Verslag omtrent den Staat van het Armwezen in het Koningrijk der Nederlanden, over den jare 1834, door Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken, namens Z. M., aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in hare laatste zitting aangeboden, blijkt, dat het geheel getal der bedeelden, in verhouding tot de bevolking, stond als 192,55 tot 1000; dat de uitgaven in het geheel bedragen hebben *f* 6,404,917.33, en de ontvangsten *f* 6,663,993-51½; terwijl de vergelijking van dit overzigt met dat in het eerste hoofdstuk van het Verslag over 1833 doet zien, dat het getal der armen weder eenigermate is verminderd.

— Het reuzen-werk van den Tunnel, onder de Theems, wordt met vernieuwde kracht voortgezet. Op eene onlangs gehoudene vergadering der deelhebbers in deze onderneming is, door den Voorzitter, rapport gedaan, dat men sedert het daarstellen van het nieuwe schild 60 voeten gevorderd is, en alzoo nu reeds [illegible] heeft afgelegd. Er werd niet langer aan het gelukken der onderneming getwijfeld, daar men thans eenen harden grond had om op voort te werken, terwijl men vroeger, bij het onder het bed van de Theems arbeiden, met een werktuig van niet minder gewigt dan van 140 tonnen, voortgeholpen door eene drukking van 3000 tonnen, zich had moeten wachten van te snel voort te gaan, maar iederen stap met de uiterste voorzorg en omzigtigheid had moeten doen.

De klerk der maatschappij deed voorlezing van een rapport, waaruit bleek, dat, toen het werk in 1828 gestaakt was geworden, zulks niet veroorzaakt was geweest door zwarigheden in het werk zelf, maar louter, omdat het oorspronkelijk kapitaal der maatschappij uitgeput was. Destijds waren er voor eene som van 120,000 p. st. 599 voeten van de 1300 afgewerkt. Het nieuwe schild had ten volle aan deszelfs bedoeling beantwoord, en veroorloofd het werk door te zetten door sommige gedeelten, waar de grond bijna meer dan drassig was. Het rapport werd besloten met eene verklaring, dat Directeuren het volste vertrouwen bleven stellen in den heer *Brunell*, en zich steeds meer en meer overtuigd hielden, dat de ontzettende onderneming binnen een vrij kort tijdsbestek voltooid zoude zijn.

— Men acht de diepste kolen-mijn in Engeland thans die nabij Monkwearmouth, welke in November 1834 twee honderd vier-en-zestig vademen diep, of 1584 voeten beneden het vlak der zee werd gevonden. Sedert dien tijd is deze mijn nog dieper geworden. De warmte-graad in deze groef was 71.2 en steeg soms tot 79, eene hitte, waarbij het den werklieden moeijelijk is langer dan zes uren achteren te arbeiden. Bij deze ongelegenheid had zich die gevoegd van eene soort van vlieg, ongeveer een duim groot, welker beet menschen en paarden zeer hinderlijk was. Een en ander natuur-verschijnsel toekomst belangstelling in, en zal nader onderzocht worden.

Men bouwt tegenwoordig aan de boorden van den Tesmo, te Balsea, eene raffinaderij voor beetwortel-suiker. Gedurende den afgeloopen zomer heeft men in de nabijheid van de hoofdstad, eene groote uitgestrektheid gronds met beetwortelen beplant. Een deel dezer inrigting zal bestemd zijn om grof graauw papier te vervaardigen van den afval, gelijk zulks in Frankrijk, op eene groote schaal plaats heeft. De landbouwende streken stellen het hoogste belang in dezen tak van nijverheid; te Belfort is mede eene raffinaderij voor beetwortel-suiker opgerigt. Bij de uitbreiding, welke deze kultuur en fabrijkaadje erlangt, denkt men altijd aan de veranderlijkheid der gemoederen; want wie zou in *Napoleon's* tijd hebben kunnen denken, dat *in Engeland* beetwortel-suiker zou worden vervaardigd?]

Heden avond, te zeven uur, overleed na verval van krachten, in den ouderdom van bijna 76 jaren, onze Vader en Groot-vader, de Wel Edele Gestrenge Heer *J. G. Gronman*, gepensioneerd eerste Luitenant.

Op verzoek van den overledene zal er geene uiterlijke rouw worden gedragen.

Assen, den 20 October 1836.

[illegible]

mede namens Klein-kinderen.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der stad *Coevorden* zijn voornemens, op dingsdag den 15den November aanstaande, des morgens te elf uren, op het Stadshuis aldaar, publiek aan den minstaannemenden uitteobesteden: het VERNIEUWEN van de STADS-BRUG, gelegen in de Esschenbergsgrachtje, buiten de Benthemer poort, met de levensmiddelen van de daartoe noodige materialen. Het bestek en voorwaarden, waarnaar deze uitbesteding zal geschieden, ligt voor de gegadigden ter lezing, ten huize van den klerk *Berents*, aan de Markt te Coevorden.

Coevorden, den 18 October 1836.

Burgemeester en Wethouderen voorn.,

A. SLINGENBERG.

Ter ordonnantie van Dezelven,

J. WOLTERSOM GZ.

PRIJS-COURANT der NEDERLANDSCHE EFFECTEN.

Amsterdam, den 25 October.

Werk. Schuld 2½ pt. 53½ a ⅝ | Kans-Billetten . . 22 a 22½
Ditto 5 pct. . . 100½ a 101 | Amort. Syndicaat. 94½ a 95

Te Assen, by C. VAN GORCUM, *Provinciale Drukker*.